

Poniżej przedstawiono pytania zgłoszone w ramach naboru do działania
10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji
oraz odpowiadające im wyjaśnienia

– nabór w terminie **14-21 czerwca 2021 r.** na typ projektu:

Realizacja kompleksowych projektów inwestycyjnych (projektów rewitalizacyjnych) wynikających z Lokalnych lub Gminnych Programów Rewitalizacji, które będą się przyczyniać do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym: przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

Pytanie:

Bardzo proszę o informację jakie działania mogą zostać zakwalifikowane przez Wnioskodawcę w ramach mechanizmu cross-financing. Zapisy dotyczące cross-financingu w dokumentacji konkursowej są bardzo ogólne, tj. „*W ramach działania 10.2 przewidziano wykorzystanie mechanizmu cross-financingu, jednak jego zastosowanie będzie wynikało z indywidualnej analizy każdego przypadku i musi być uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągania założonych celów. Dopuszczalny poziom cross-financingu: 10% wydatków kwalifikowalnych projektu*”. i niestety nie pozwalają zidentyfikować jakich wydatków mogłyby dotyczyć. Czy jest katalog działań, które należy wykazać w ramach powyższego mechanizmu?

Nie ma określonego katalogu interwencji, które wpisują się w mechanizm cross-financingu w projektach współfinansowanych ze środków EFRR. Cross-financing umożliwi finansowanie działań w sposób komplementarny ze środków EFRR i EFS w przypadku, gdy dane działanie z jednego funduszu objęte jest zakresem pomocy drugiego funduszu. Przedmiotowe finansowanie powinno być powiązane wprost z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu i dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, których poniesienie wynika z potrzeby realizacji danego projektu i stanowi logiczne uzupełnienie działań.

Cross-financing pozwala na zrealizowanie w ramach 10% wydatków kwalifikowalnych projektu działań miękkich, finansowanych ze środków EFS, które usankcjonują niejako zasadność realizacji tego typu przedsięwzięcia. Nie chodzi jednocześnie o zawarcie działań miękkich we wniosku o dofinansowanie, bo jest to projekt typowo infrastrukturalny, ale rozpisanie projektu w taki sposób, by planowana do realizacji inwestycja miała w sobie element prospołeczny i odpowiadała na potrzeby społeczności lokalnej. Tym bardziej że inwestycje w infrastrukturę stanowią jedynie element uzupełniający działania społeczne i muszą odpowiadać na zdiagnozowane problemy społeczne.

Proszę też pamiętać, że w ramach działania 10.2 RPO WO 2014-2020 realizowane będą jedynie kompleksowe projekty **wynikające z programów rewitalizacji**, inicjowanych i koordynowanych przez władze samorządowe, **które przyczynią się do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym**. Punktem odniesienia są tu więc zapisy Lokalnych/Gminnych Programów Rewitalizacji (LPR/GPR), które powinny przedstawiać m.in. zdiagnozowane potrzeby oraz problemy społeczne na danym obszarze, kierunki rozwoju sprzyjające poprawie jakości życia mieszkańców, jak i formy aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

społecznym i ubogich w kontekście zaplanowanych do realizacji zadań. Projekt musi być zgodny z przyjętym LPR/GPR, a zasadność podjętej interwencji (ubiegania się o dofinansowanie) nie powinna budzić wątpliwości pod kątem spełniania szczegółowych warunków, wskazanych w *Regulaminie konkursu*, jak i obowiązujących kryteriów wyboru projektów dla działania 10.2 RPO WO 2014-2020.

Ostatecznej weryfikacji zgodności założeń przyjętych we wniosku o dofinansowanie z zatwierdzonym programem rewitalizacji dokonuje Komisja Oceniająca Projekt (KOP) na etapie oceny merytorycznej.

Pytanie:

W związku z ogłoszonym naborem do działania 10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji, zwracam się z prośbą o udzielenie informacji, jaki jest minimalny wymagany poziom przygotowania projektu składanego w tym naborze? Czy konieczne jest posiadanie na etapie aplikowania dokumentacji projektowej i technicznej dla zaplanowanych robót budowlanych? Czy dopuszczalna jest realizacji inwestycji w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, w oparciu o opracowany program funkcjonalno-użytkowy? Czy też istnieje możliwość aplikowania przez projekt, dla którego nie została jeszcze opracowana dokumentacja projektowa, bądź sporządzony PFU?

Dopuszczalne jest planowanie inwestycji zarówno na podstawie dokumentacji technicznej z wymaganymi pozwoleniami, jak i w trybie „zaprojektuj i wybuduj”, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz.U. 2004 nr 202 poz. 2072) – tekst jednolity.

Dla projektów realizowanych na podstawie pozwolenia na budowę bądź zgłoszenia budowy Wnioskodawca zobowiązany jest dostarczyć metrykę projektu budowlanego oraz wyciąg z opisu technicznego zawartego w dokumentacji technicznej. Dokumenty te pozwalają na weryfikację poprawności wybranych wskaźników produktu.

Z kolei dla projektów z programem funkcjonalno-użytkowym, w przypadku gdy Wnioskodawca nie posiada niniejszego dokumentu, na etapie składania wniosku o dofinansowanie należy dostarczyć jeden z dokumentów wymienionych w pkt. 3.2 Instrukcji wypełniania załączników EFRR (załącznik nr 5 do Regulaminu konkursu), tj. dokumenty dotyczące zagospodarowania przestrzennego. Zarówno metryka projektu budowlanego oraz wyciąg z opisu technicznego lub program funkcjonalno-użytkowy powinny być dostarczony najpóźniej wraz z korektą na etapie oceny formalnej w celu dokonania oceny zgodności z dokumentu z informacjami zawartymi we wniosku o dofinansowanie oraz pozostałych załącznikach.

Pytanie:

Proszę o informację dot. kryterium wskazującego, iż obiekty sportowe muszą gwarantować ogólny i darmowy dostęp do tych obiektów dla ogółu mieszkańców przez okres trwałości projektu. Ogólny i darmowy dostęp musi być Nielimitowany. Proszę o informację jak należy rozumieć „nielimitowany” dostęp do obiektów np. na

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

lodowisko może wejść ograniczona liczba osób, to samo dotyczy np. boisk itp. ze względów bezpieczeństwa na boisku nie może przebywać nielimitowana liczba osób. Ponadto dostęp do infrastruktury sportowej będzie ograniczony np. poprzez godziny funkcjonowania obiektu (lodowisko nie może być czynne całą dobę) – czy w takim przypadku spełnione zostanie kryterium dot. ogólnego i darmowego, nielimitowanego dostępu?

Obowiązujący warunek szczegółowy o treści „Projekty dotyczące obiektów sportowych muszą gwarantować ogólny i darmowy dostęp do tych obiektów dla ogółu mieszkańców przez okres trwałości projektu. Ogólny i darmowy dostęp musi być nielimitowany” oraz korespondujące z nim kryterium merytoryczne bezwzględne o nazwie: *Dostęp do obiektów sportowych dla ogółu mieszkańców* oznaczają, że należy zapewnić, **aby każda chętna osoba miała możliwość skorzystania z danego obiektu (w całości, nie tylko z wybranych elementów) w każdej chwili, bez konieczności umawiania się czy rezerwacji terminu.** Oczywiście dostęp do obiektu **musi uwzględniać obowiązujące przepisy, w tym zasady bezpieczeństwa** – naturalna jest sytuacja, kiedy dany mieszkaniec chcący skorzystać z obiektu będzie musiał poczekać/przyjść w innym terminie jeśli w danej chwili skorzystanie z obiektu nie jest możliwe ze względu na rozmiar obiektu/liczbę miejsc/kwestie bezpieczeństwa itp., gdyż korzystają z niego już inni mieszkańcy.

Powinno się zatem zagwarantować, aby wszyscy mieszkańcy mieli **swobodny, niebiletowany dostęp** do obiektu sportowego będącego przedmiotem inwestycji w ramach działania 10.2 RPO WO 2014-2020, we wszystkie dni tygodnia, w których obiekt ten będzie czynny oraz przez cały dzień otwarcia obiektu, czyli od godziny otwarcia do godziny zamknięcia (jeśli planuje się wyznaczenie takich godzin ze względu na rodzaj obiektu). Nie ma konieczności zapewniania całodobowego otwarcia obiektu, jednak jeśli byłby on czynny całą dobę, to przez całą dobę musi być dostępny i darmowy dla wszystkich mieszkańców. Nie można w sposób nieuzasadniony zawężać dni i godzin otwarcia obiektu – powinien być on czynny w podobnym (lub szerszym) zakresie, jak inne obiekty tego typu. Nie można też ograniczać dostępu do obiektu dla ogółu mieszkańców np. poprzez wyznaczenie tylko dni/godzin, w których byłby on dostępny „dla ogółu”, natomiast w pozostałych dniach i godzinach dostęp do niego posiadałyby tylko określone grupy na określonych warunkach. Zatem przez cały czas, w którym obiekt jest czynny, musi być on dostępny darmo dla ogółu mieszkańców.

Jednak ostatecznie o spełnieniu tego i innych kryteriów zadecyduje Komisja Oceny Projektów na podstawie całości złożonej przez Wnioskodawcę dokumentacji, tj. wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami.

Pytanie:

Po pierwsze, czy można uznać za wydatek kwalifikowany demontaż istniejącej, zdegradowanej, nieużytkowanej infrastruktury celem przebudowy / rozbudowy / remontu prowadzącego do nadania nowych funkcji sportowych? Np. demontaż siedzisk na trybunach boiska, które są zdegradowane i montaż nowych?

Po drugie, czy za wydatek kwalifikowany można uznać zakup sprzętu, np.:

- bramki mobilne na boisko,
- urządzenia/zestawy ćwiczeniowe do kalenistyki,
- kabiny dla zawodników rezerwowych?

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

Jeśli tak to na jakich warunkach musi zostać on udostępniony, aby spełnić warunek nieograniczonego dostępu dla wszystkich interesariuszy?

Projekt (wniosek o dofinansowanie) złożony w omawianym naborze wniosków **musi wpisywać się w przedmiot konkursu**, którym jest jeden typ projektu określony dla działania 10.2 *Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji RPO WO 2014-2020* tj.:

Realizacja kompleksowych projektów inwestycyjnych (projektów rewitalizacyjnych) wynikających z Lokalnych lub Gminnych Programów Rewitalizacji, które będą się przyczyniać do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym:

przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/ podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

Za **obiekt sportowy** uznaje się samodzielny zwarty **zespół urządzeń terenowych oraz budynków** przeznaczonych do celów sportowych, tzn. do zbiorowego lub indywidualnego doskonalenia sprawności i kultury fizycznej oraz czynnego odpoczynku i rozrywki. Obiektami sportowymi są np. centra sportowo-rekreacyjne, hale widowiskowo-sportowe, hale wielofunkcyjne, boiska do piłki nożnej, boiska do piłki siatkowej, boiska ze sztuczną nawierzchnią / trawą syntetyczną, boiska wielofunkcyjne, boiska do hokeja na trawie, boiska gruntowe, zespoły boisk, pola golfowe, tzw. „Orliki,” stadiony sportowe, stadiony żużlowe, stadiony zimowe, obiekty zaplecza sportowego, korty tenisowe, place zabaw, siłownie (w tym na świeżym powietrzu), zespoły pokoi gościnnych towarzyszących sportowi, przystanie wodne, kąpieliska, baseny, kryte pływalnie, wodne place zabaw, aquaparki, mini aquaparki, sauny, wypożyczalnie sprzętu rekreacyjnego i pływającego, sztuczne lodowiska, lodowiska sezonowe, skate parki, skocznie, kolejki linowe, zjeżdźalnie, wyciągi narciarskie.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. **Prawo budowlane** (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1333 z późn. zm.):

- przez **przebudowę** należy rozumieć „wykonywanie **robót budowlanych**, w wyniku których następuje zmiana parametrów użytkowych lub technicznych istniejącego obiektu budowlanego, z wyjątkiem charakterystycznych parametrów, jak: kubatura, powierzchnia zabudowy, wysokość, długość, szerokość bądź liczba kondygnacji; w przypadku dróg są dopuszczalne zmiany charakterystycznych parametrów w zakresie niewymagającym zmiany granic pasa drogowego”;
- przez **remont** należy rozumieć „wykonywanie w istniejącym obiekcie budowlanym **robót budowlanych** polegających na odtworzeniu stanu pierwotnego, a niestanowiących bieżącej konserwacji, przy czym dopuszcza się stosowanie wyrobów budowlanych innych niż użyto w stanie pierwotnym”;
- przez **roboty budowlane** należy rozumieć budowę, a także prace polegające na przebudowie, **montażu**, remoncie lub **rozbiórce obiektu budowlanego**;

Zgodnie z Regulaminem konkursu:

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

- przez **adaptację** obiektu należy rozumieć „**prace inwestycyjne** prowadzące do przystosowania obiektu do nowej funkcji, dotychczas przez niego nie pełnionej. Adaptacja obiektu budowlanego to **nadbudowa, przebudowa, rozbudowa lub remont**, prowadzące do nadania mu nowych funkcji”.

W związku z tym, że wpisywanie się w typ projektu jest **kryterium formalnym bezwzględnym**, jego niespełnienie wyklucza z możliwości otrzymania dofinansowania.

Jednocześnie podczas oceny merytorycznej, w ramach **kryteriów bezwzględnych**, bada się między innymi zakres rzeczowy projektu, realność i **zasadność** planowanych wydatków, ich racjonalność i efektywność, zgodność wydatków z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, wpisywanie się wydatków w typ projektu określony w Regulaminie konkursu oraz ich **niezbędność do realizacji projektu**.

Należy też pamiętać, że wsparciem mogą być objęte wyłącznie **projekty wskazane w Lokalnych lub Gminnych Programach Rewitalizacji**, ujętych w **wykazie** prowadzonym przez IZ RPO WO 2014-2020. Inwestycje w infrastrukturę muszą odpowiadać na **zdiagnozowane problemy społeczne** i przyczyniać się do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania mające na celu rewitalizację obszarów miejskich w regionie muszą uwzględniać **dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnościami** (konieczność spełnienia kryterium merytorycznego bezwzględnego: *Wpływ projektu na zasadę niedyskryminacji w tym niedyskryminacji ze względu na niepełnosprawność*), **wydatki związane z budową nowej infrastruktury nie mogą stanowić wyłącznego kosztu projektu**, a projekty dotyczące nowych inwestycji mogą być realizowane tylko w **szczególnie uzasadnionych przypadkach**.

Mając powyższe na uwadze, jeśli planowany przez Państwa zakres prac będzie spełniał wymagania konkursu, a planowane przez Państwa wydatki będą mieściły się w typie projektu, a zatem będą wpisywały się w definicję przebudowy/remontu/adaptacji (proszę zwrócić przy tym uwagę na definicję robót budowlanych – obejmuje m.in. „montaż” i „rozbiórkę obiektu budowlanego”), będą przy tym zgodne z zakresem uzyskanego przez Państwa dokumentu umożliwiającego realizację inwestycji zgodnie z ustawą Prawo budowlane, będą dotyczyły obiektu(ów) sportowego w rozumieniu definicji z Regulaminu konkursu (samodzielny zwarty zespół urządzeń terenowych oraz budynków przeznaczonych do celów sportowych...), a także będą właściwie uzasadnione, to będą to wydatki kwalifikowalne.

Ponadto, wskazane w zapytaniu koszty związane z zakupem sprzętu, które nie będą stanowiły trwałego elementu obiektu sportowego nie mogą być realizowane w ramach typu projektu zawartego w Regulaminie konkursu. Zakupywany sprzęt/wyposażenie/urządzenie musi wpisywać się w definicję obiektu sportowego i stanowić jego **trwały element**.

Niemniej, ostatecznej oceny kwalifikowalności wydatków dokona Komisja Oceny Projektów po zapoznaniu się z całością dokumentacji złożonej przez Wnioskodawcę, tj. wnioskiem o dofinansowanie wraz z załącznikami.

Ponadto, odnosząc się do ostatniej części Pani pytania, informuję, że obowiązujący warunek szczegółowy o treści „Projekty dotyczące obiektów sportowych muszą gwarantować ogólny i darmowy dostęp do tych obiektów dla ogółu mieszkańców przez okres trwałości projektu. Ogólny i darmowy dostęp musi być

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

nielimitowany” oraz korespondujące z nim kryterium merytoryczne bezwzględne o nazwie: *Dostęp do obiektów sportowych dla ogółu mieszkańców* oznaczają, że należy zapewnić, **aby każda chętna osoba miała możliwość skorzystania z danego obiektu (w całości, nie tylko z wybranych elementów) w każdej chwili, bez konieczności umawiania się czy rezerwacji terminu.**

Powinno się zatem zagwarantować, aby wszyscy mieszkańcy mieli **swobodny, niebiletowany dostęp** do obiektu sportowego będącego przedmiotem inwestycji w ramach działania 10.2 RPO WO 2014-2020, we wszystkie dni tygodnia, w których obiekt ten będzie czynny oraz przez cały dzień otwarcia obiektu, czyli od godziny otwarcia do godziny zamknięcia (jeśli planuje się wyznaczenie takich godzin ze względu na rodzaj obiektu). Nie można w sposób nieuzasadniony zawężać dni i godzin otwarcia obiektu – powinien być on czynny w podobnym (lub szerszym) zakresie, jak inne obiekty tego typu. Nie można też ograniczać dostępu do obiektu dla ogółu mieszkańców np. poprzez wyznaczenie tylko dni/godzin, w których byłby on dostępny „dla ogółu”, natomiast w pozostałych dniach i godzinach dostęp do niego posiadałyby tylko określone grupy na określonych warunkach. Zatem przez cały czas, w którym obiekt jest czynny, musi być on dostępny darmowo dla ogółu mieszkańców.

Jednak ostatecznie o spełnieniu tego i innych kryteriów zadecyduje Komisja Oceny Projektów na podstawie całości złożonej przez Wnioskodawcę dokumentacji, tj. wniosku o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami.

Pytanie:

Czy w ramach projektu, partner może ponosić część kosztów finansowych związanych z przebudową obiektu sportowego – który jest wskazany w LPR i planowany do objęcia we wniosku o dofinansowanie? Dodam, iż pozostała część kosztów ponoszona będzie przez Lidera projektu tj. JST.

Tak, ponoszenie kosztów jest jednym z zadań partnera w projekcie.

Ponadto informuję, iż **aby uznać zawiązane partnerstwo za zasadne i racjonalne, niezbędna jest realizacja przez partnera/ów zadań merytorycznych, zaplanowanych w ramach kosztów bezpośrednich, i tym samym korzystanie przez partnera/ów projektu z dofinansowania Unii Europejskiej, które musi być dla niego/nich przewidziane w budżecie projektu, w powiązaniu z zadaniami, które mają do wykonania.** Oznacza to, że partner musi ponosić wydatki w projekcie na realizację zadań powierzonych mu zgodnie z zawartą umową partnerstwa, co więcej – na wydatki te, ujęte w budżecie projektu, musi uzyskać dofinansowanie.

Pytanie:

Czy w ww. przykładzie pozwolenia na budowę, prawo do dysponowania musi być wydane na partnera projektu (jednostka organizacyjna JST posiadająca osobowość prawną) czy może być wydane na Lidera – JST?

Ww. dokumenty są niezbędnym załącznikiem do wniosku o dofinansowanie projektu w przedmiotowym naborze. Z punktu znaczenia kompletności i poprawności dokumentacji konkursowej, nie ma znaczenia, czy dokumenty zostaną wystawione na partnera projektu czy na lidera.

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

Pytanie:

Czy partner projektu może ponosić koszty związane z promocją projektu i organizacją eventów sportowych?

Co do zasady nie ogranicza się, jakie wydatki ponosi partner, a jakie lider projektu. Natomiast ważne jest, aby koszty ponoszone w ramach projektu były związane z typem projektu zawartym w *Regulaminie konkursu*, czyli:

- przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

Jednocześnie informuję, iż oceny kwalifikowalności kosztów dokonują eksperci na etapie oceny merytorycznej, w oparciu o przedstawiony wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami.

Pytanie:

W odniesieniu do prawa do dysponowania nieruchomością – w przypadku gdy nieruchomość objęta projektem stanowi własność JST, ale jest w trwałym zarządzie szkoły publicznej, czy w takiej sytuacji, czy osoba oceniająca może negatywnie ocenić kwestię dot. prawa do dysponowania nieruchomością przez Wnioskodawcę?

Załącznik do wniosku o dofinansowanie pn. „Oświadczenie o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością” wypełnia i podpisuje osoba ubiegająca się o wydanie pozwolenia na budowę albo osoba umocowana do złożenia oświadczenia w imieniu osoby prawnej ubiegającej się o wydanie pozwolenia na budowę, która oświadcza, że posiada prawo do dysponowania nieruchomością i wskazuje tytuł, z którego to prawo wynika.

Pytanie:

W przypadku gdy w danym przedsięwzięciu rewitalizacyjnym wskazanym w LPR wykazane są działania infrastrukturalne dot. obiektów sportowych i działania miękkie (organizacja zajęć i zawodów sportowych), czy Wnioskodawca w ramach projektu może kwalifikować koszty ww. działań miękkich?

W ramach przedmiotowego konkursu nie mogą być uznane za koszty kwalifikowalne działania miękkie, jak np. te wskazane w zapytaniu. Wynika to wprost z typu projektu, który może być dofinansowany w ramach przedmiotowego konkursu, tj.:

- przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

Nabór nie przewiduje organizacji zajęć i zawodów sportowych.

Pytanie:

Czy planowane jest wydłużenie naboru, z uwagi na to, iż UMWO planuje w dniu 14.06 przedstawić aktualizację listy pozytywnie zweryfikowanych programów rewitalizacji, a nabór trwa do 21.06 – czyli aktualizacja listy pojawi się zaledwie tydzień przed końcem naboru.

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

Na chwilę obecną (02.06.2021 r.) nie przewiduje się wydłużenia terminu naboru. Jednocześnie informuję, iż wszelkie komunikaty dotyczące publikacji listy pozytywnie zweryfikowanych programów rewitalizacji oraz naboru wniosków o dofinansowanie w ramach przedmiotowego działania, w tym terminu jego przeprowadzenia, będą na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej: www.rpo.opolskie.pl.

Pytanie:

Kto może być partnerem w projekcie w ramach działania 10.2 RPO WO 2014-2020 (nabór planowany 14.06-21.06.2021r.). Czy organizacja pozarządowa może być partnerem w projekcie?

Partnerami w projekcie mogą być podmioty wpisujące się w typ Beneficjenta, określony w regulaminie konkursu, tj. *jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, porozumienia i stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną*. Nie jest możliwe zawarcie partnerstwa z organizacją pozarządową.

Nabory do działania 10.2 RPO WO 2014-2020, jak i pozostałych działań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020, różnią się zakresem oraz również typami beneficjenta, uprawnionymi do ubiegania się o pomoc. Doszczegółowienie zapisów Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych każdorazowo zawarte jest w regulaminie konkursu, jest on podstawowym dokumentem obowiązującym w naborze.

Pytanie:

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej naboru dokumentacja konkursowa dopuszcza: przebudowę, remont i adaptację budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Poniżej znajduje się wyjaśnienie określenia adaptacja: „przez adaptację obiektu należy rozumieć prace inwestycyjne prowadzące do przystosowania obiektu do nowej funkcji, dotychczas przez niego nie pełnionej. Adaptacja obiektu budowlanego to nadbudowa, przebudowa, rozbudowa lub remont prowadzące do nadania mu nowych funkcji”.

Tym samym w przypadku adaptacji możliwe jest wyłącznie nadanie nowych funkcji, a przez adaptację należy rozumieć przebudowę, remont, które to prace wskazane zostały jako możliwe do realizacji mają na celu podtrzymywanie funkcji obiektów (a nie tylko nadanie im funkcji sportowych). Biorąc powyższe pod uwagę w zapisach dokumentacji konkursowej są rozbieżności. W związku z powyższym proszę o informacje jakie prace można prowadzić (remont, przebudowa, nadbudowa itp.), które będą służyć nadaniu budynkom, obiektom, terenom i przestrzeniom nowych funkcji obiektów sportowych?

Czy niniejszy nabór dopuszcza prace związane z podtrzymaniem istniejących funkcji?

Typ projektu w omawianym naborze do działania 10.2 RPO WO 2014-2020 to:

Realizacja kompleksowych projektów inwestycyjnych (projektów rewitalizacyjnych) wynikających z Lokalnych lub Gminnych Programów Rewitalizacji, które będą się przyczyniać do aktywizacji środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym: przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów,

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

Adaptacja, **obok przebudowy i remontu**, wpisana jest w typ działań, które mogą być objęte projektem. Jak czytamy dalej, projekty muszą mieć **na celu nadanie funkcji obiektów sportowych LUB ich podtrzymanie**, więc odpowiadając na Pani pytanie – jak najbardziej **możliwa jest realizacja działań mających na celu podtrzymanie funkcji obiektu sportowego**.

Podsumowując, w ramach projektu możliwa jest adaptacja obiektu/budynku/terenu i przestrzeni LUB ich przebudowa LUB ich remont. Adaptacja to, zgodnie z definicją, nadbudowa, przebudowa rozbudowa lub remont prowadzące do nadania nowych funkcji obiektowi. W projekcie możliwa jest jednak realizacja projektów, w których przewidziany będzie remont lub przebudowa obiektu, co nie jest tożsame z adaptacją, gdyż nie wiąże się z przystosowaniem obiektu do nowej funkcji obiektu sportowego, a podtrzymaniu już istniejących. Wnioskodawca może przewidzieć w projekcie adaptację, remont lub przebudowę, ewentualnie wszystkie typy działań, jeśli projekt dotyczy więcej, niż jednego obiektu (maksymalnie 3).

Pytanie:

Wnioskodawca posiada w LPR zadanie przewidziane do realizacji w ramach projektu. Z uwagi jednakże na jego przewidywaną skalę finansową oraz jednocześnie ograniczenia konkursowe co do maks. kosztów kwalifikowanych zdecydowano o podziale ww. zadania na etapy i objęcie wnioskiem części z przewidzianych działań w opisie ww. zadania.

Jednocześnie wskazuje się, że utworzona infrastruktura będzie w stanie odpowiedzieć na zdiagnozowany problem, realizować założony cel zadania związany z poprawą warunków życia mieszkańców poprzez ich aktywizację oraz stanowić bazę do prowadzenia działań społecznych, ale zostanie to uczynione z wykorzystaniem mniejszego zasobu infrastruktury niż zakłada to całe zadanie.

Czy w związku z powyższym realizacja projektu w przedstawionym kształcie jest dopuszczalna?

W ramach działania 10.2 *Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji* wsparciem zostaną objęte wyłącznie projekty, które zostały ujęte w Lokalnym/Gminnym Programie Rewitalizacji. Jest to kryterium bezwzględne, a to oznacza, że niespełnienie tego kryterium dyskwalifikuje z możliwości otrzymania wsparcia. Zatem istotne jest, aby zakres projektu był tożsamy z zakresem działań ujętym w LPR.

Jednakże jeśli zadanie w LPR zostało podzielone na etapy, a efekty realizacji planowanego etapu odpowiadają na zdiagnozowane problemy i przyczyniają się do poprawy życia mieszkańców w obszarze rewitalizacji to będzie możliwe realizowanie np. jednego etapu w ramach projektu. Hipotetycznie, założymy, że gmina planowała budowę centrum sportu na bazie istniejącej infrastruktury sportowej (np. boiska) w skład którego będzie wchodzić również np. basen i hala sportowa. W takim przypadku remont czy adaptacja boiska będzie spełniała założone cele. Pamiętajmy jednak, że wiele zależy od opisu projektu i jego uzasadnienia. Przed wszystkim musi bezpośrednio wynikać z zapisów LPR i realizować jego cele.

Ostateczną decyzję co do zgodności wniosku o realizację przedsięwzięcia w ramach działania 10.2 z zatwierdzonym programem rewitalizacji dokonuje Komisja Oceniająca Projekt (KOP) na etapie oceny merytorycznej.

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

Pytanie:

Czy w ramach cross-financing w projekcie można uwzględnić tylko szkolenia specjalistyczne czy jakieś inne wydatki/działania? Jeżeli inne to jakie?

Informuję, że cross-financing umożliwia finansowanie działań w sposób komplementarny ze środków EFRR i EFS w przypadku, gdy dane działanie z jednego funduszu objęte jest zakresem pomocy drugiego funduszu. Przedmiotowe finansowanie powinno być powiązane wprost z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu i dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, których poniesienie wynika z potrzeby realizacji danego projektu i stanowi logiczne uzupełnienie działań.

Cross-financing pozwala na zrealizowanie w ramach **10% wydatków kwalifikowalnych projektu** działań miękkich, finansowanych ze środków EFS, które usankcjonują niejako zasadność realizacji tego typu przedsięwzięcia, aczkolwiek jego zastosowanie będzie wynikało z indywidualnej analizy każdego przypadku i musi być uzasadnione z punktu widzenia skuteczności lub efektywności osiągnięcia założonych celów.

Zgodnie ze *Szczegółowym Opisem Osi Priorytetowych RPO WO 2014-2020. Zakres Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego* w projektach realizowanych w ramach RPO WO 2014-2020, w których zastosowano zasadę cross-financingu, dopuszcza się udzielenie pomocy wyłącznie na **szkolenia specjalistyczne**. Natomiast część kosztów operacji objęta finansowaniem krzyżowym musi być niezbędna dla zapewnienia pomyślnej realizacji przedsięwzięcia i być z nim bezpośrednio powiązana.

Dla wydatków kwalifikowalnych, poniesionych w ramach cross-financingu, zastosowanie mają przepisy o udzieleniu pomocy de minimis, przy czym trzeba pamiętać, że maksymalny poziom dofinansowania UE części projektu objętego pomocą de minimis wynosi 70%.

Pytanie:

Czy jeżeli w ramach projektu zaplanowano np. przebudowę boiska i później na boisku planowana jest organizacja wydarzeń sportowych, to czy w kosztach kwalifikowalnych można uwzględnić zakup wyposażenia np. piłek, bramek do gry w piłkę nożną?

Wskazane w zapytaniu koszty, które nie będą stanowiły trwałego elementu obiektu sportowego nie mogą być realizowane w ramach typu projektu zawartego w *Regulaminie konkursu*, czyli:

- przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

Zgodnie z definicją zawartą w Regulaminie konkursu za obiekt sportowy uznaje się samodzielny zwarty zespół urządzeń terenowych oraz budynków przeznaczonych do celów sportowych. W związku z tym, za kwalifikowalne można uznać bramki piłkarskie na trwale przytwierdzone do podłoża.

Jednocześnie informuję, iż oceny kwalifikowalności kosztów dokonują eksperci, na etapie oceny merytorycznej, w oparciu o przedstawiony wniosek o dofinansowanie wraz z załącznikami.

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

Pytanie:

Czy analizę finansową należy przedstawić dla 15 lat licząc do roku złożenia wniosku o dofinansowanie czy roku złożenia wniosku o dofinansowanie?

Zgodnie z zapisami załącznika nr 5 do *Regulaminu konkursu*, do analizy projektów składanych w ramach działania 10.2 *Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji* RPO WO 2014-2020 należy przyjąć **15-letni okres referencyjny**, czyli maksymalny, wyrażony w latach czas objęty prognozami określającymi okres życia ekonomicznego projektu. Projekcje przepływów finansowych należy sporządzać w oparciu o rekomendowany horyzont czasowy, licząc **od roku złożenia wniosku o dofinansowanie** (zgodnie z definicją zawartą w słowniku pojęć).

Pytanie:

Czy jako wkład własny gmina może wykorzystać przyznane środki z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych? Gmina otrzymała środki finansowe na podstawie Uchwały nr 102 Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wsparcia na realizację zadań inwestycyjnych przez jednostki samorządu terytorialnego. W w/w uchwale w par. 3 ust.1 jest zapis:

Wsparcie może być przeznaczony również na wkład własny do inwestycji finansowanych z udziałem innych środków publicznych w zakresie, w jakim zakładano finansowanie tego wkładu z dochodów jednostek, z zastrzeżeniem ust. 1 i 2 (ust.1 – wsparcie może być przeznaczony wyłącznie na wydatki majątkowe, ust.2 – wsparcie nie może zostać przeznaczony na refundację poniesionych wydatków).

Czy taki montaż finansowy jest możliwy w ramach RPO?

Jeżeli zapis w umowie pomiędzy Gminą a podmiotem przekazującym środki z RFIL nie wyklucza takiego wykorzystania środków, nie ma przeciwwskazań, aby finansować z nich wkład własny do projektu finansowanego z RPO WO 2014-2020.

Jednocześnie przypominam, iż należy odpowiednio udokumentować fakt posiadania wkładu własnego, poprzez przedstawienie odpowiednich dokumentów.

Pytanie:

Czy wkład własny musi być ujęty w WPF już w momencie złożenia wniosku o dofinansowanie? Czy wystarczające będzie wykazanie środków przed podpisaniem umowy o dofinansowanie?

Udokumentowanie zabezpieczenia wkładu własnego należy przedstawić najpóźniej do 45 dni po wyborze projektu. Przy składaniu wniosku o dofinansowanie, w przypadku gdy wkład własny nie jest zabezpieczony, przedkłada się oświadczenie, wskazując że wkład taki będzie zapewniony.

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

Pytanie:

Wskaźniki: Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – do realizacji zaplanowano 3 zadania, dwa obiekty będą remontowane i są przystosowane do osób z niepełnosprawnościami, natomiast jedno zadanie będzie obejmowało dostosowanie. Czy przy 3 zadaniach można wykazać wartość 1 (jako zadanie) czy obligatoryjnie liczba zadań powinna się równać wartości docelowej wskaźnika?

Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami – czy przy sytuacji jak wyżej wskazujemy wartość docelową 1 (3 zadania, w tym 1 z usprawnieniami, ale to jeden projekt)?

W przypadku ww. wskaźników należy rozpatrywać ilość obiektów faktycznie dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. W opisanym powyżej przypadku będzie to 1 obiekt i taką wartość należy wykazać dla obu przytoczonych wskaźników.

Pytanie:

Powiat będzie dysponował pozwoleniem na budowę dwóch boisk wielofunkcyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Czy w tym przypadku będzie to kwalifikowalne zważywszy, że w dokumentacji konkursowej jest mowa o adaptacji, remoncie, przebudowie.

Budowa boisk nie jest wskazana jako typ projektu możliwy do dofinansowania w ramach przedmiotowego konkursu. Jednocześnie informuję, iż zakres prac wskazanych w dokumencie (Pozwoleniu na budowie) musi obejmować tylko zakres możliwy do realizacji, zgodnie z typem projektu możliwym do dofinansowania, tj.:

- przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych, w celu poprawy jakości życia mieszkańców.

Pytanie:

W jaki sposób kwalifikować budowę dwóch boisk wielofunkcyjnych w sytuacji gdy znajdują się one obok siebie w jednym kompleksie z jednym wejściem (boiska przyszkolne). Czy jako budowę dwóch osobnych obiektów czy jednego w ramach kompleksu boisk? (ma to wpływ na poziom dofinansowania)

Obiekty znajdujące się w jednym kompleksie liczone są jako 1 obiekt i otrzymają dofinansowanie jak dla 1 obiektu, zgodnie z Regulaminem konkursu, tj. 300 tys. PLN.

Jednocześnie informuję, iż ocena kwalifikowalności obiektów będzie dokonywana na podstawie zapisów zawartych we wniosku o dofinansowanie oraz załączonych dokumentów.

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.

Pytanie:

Jaki rodzaj działalności gospodarczej projektu (punkt 3.7, wiersz G) należy wybrać w generatorze wniosków dla działania 10.2 RPO WO dot. infrastruktury sportowej?

W przypadku składania wniosku o dofinansowanie w przedmiotowym naborze we wskazanym polu Generatorsa Wniosków należy wybrać: „**Inne niewyszczególnione usługi**”.

Pytanie:

Proszę o informację w sprawie wskaźników rezultatu.

W ramach załącznika nr 8 do Regulaminu konkursu – Lista wskaźników na poziomie projektu dla działania 10.2, wykazane zostały następujące wskaźniki rezultatu (nie licząc wskaźników horyzontalnych):

- Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach;
- Liczba osób zależnych korzystających z usług w zakresie opieki w budynkach dostosowanych do świadczenia usług w ramach projektu;
- Liczba mieszkań chronionych lub wspomaganych utworzonych w obiektach wspartych w ramach projektu;
- Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych lub wspomaganych utworzonych w obiektach wspartych w ramach projektu.

Ponieważ w ramach przedmiotowego naboru możliwa jest jedynie *przebudowa, remont i adaptacja budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu nadania im/podtrzymania funkcji obiektów sportowych*, żaden z powyższych rezultatów nie zostanie osiągnięty. Czy zatem istnieje możliwość nie wykazania w projekcie żadnego wskaźnika rezultatu (również horyzontalnego, w przypadku braku zatrudnienia w wyniku realizacji projektu)?

1. Zgodnie z *Regulaminem konkursu* Wnioskodawca jest zobowiązany do wyboru i określenia wartości docelowej we wniosku o dofinansowanie projektu **adekwatnych wskaźników produktu/rezultatu**. Zestawienie wskaźników stanowi załącznik nr 8 do niniejszego *Regulaminu konkursu (Lista wskaźników na poziomie projektu dla działania 10.2 Inwestycje wynikające z Lokalnych Planów Rewitalizacji)*. Zatem we wniosku o dofinansowanie wybieramy i określamy tylko te wskaźniki, które odpowiadają danemu projektowi.
2. W przypadku wskaźników horyzontalnych Wnioskodawca jest zobowiązany do weryfikacji ich wartości. Jeżeli zakres rzeczowy projektu dotyczy danego wskaźnika horyzontalnego, powinien w tabeli określić wartość docelową większą od zera. Natomiast w przypadku, kiedy zakres rzeczowy projektu, nie dotyczy wskaźnika horyzontalnego, należy pozostawić wartość docelową „0”.
3. Zasady dotyczące wyboru i określenia przez Wnioskodawców wartości docelowych dla wskaźników wskazano w *Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie EFRR* stanowiącej załącznik nr 3 do *Regulaminu konkursu*.

Informacje udzielone przez pracowników Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich nie stanowią oficjalnego stanowiska Instytucji Zarządzających, Pośredniczących i Wdrażających poszczególne Programy Operacyjne i nie mogą stanowić podstawy do formułowania jakichkolwiek roszczeń, a także nie stanowią oferty w rozumieniu prawa polskiego. Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich ani jego pracownicy nie odpowiadają za błędną interpretację udzielonych informacji, ani za następstwa czynności podjętych na ich podstawie.